

odšli na tuje za delom. Bili so izdelani in umazani, obleka vsa blatna, in obrazi suhi in temni. Oči so jim bile udrte ter so zrle srepro iz globokih jamic med ostrimi kostmi.

Planila je k njim in vprašala:

„Kje je Filip?“

Prva dva sta šla naprej in ji nista odgovorila; bila sta iz druge vasi. Obrnila se je do ostalih, svojega moža ni našla med njimi.

„Kje je Filip?“

Iz vrste je stopil Markov.

„Ne bo ga“, je dejal tiho.

„Ne bo ga“, je ponovila tiho in mrtvo za njim. Začel ji je pripovedovati, da ga je v jami ubilo. Roza ni razumela ničesar: samo ponavljala je: „Ne bo ga!“

Gledala je za njimi, ki so odhajali v vas; oči so ji bile suhe in brez življenja. Stopila je v hišo in k zibelki:

„Ne bo ga!“

Otrok se ji je nedolžno nasmehnil, in tedaj je v njej vstala temna žalosti in bilo

ji je, kot da se ji je pretrgalo srce. Zgrudila se je na tla pred zibelko. Zopet je odmevala cela hišica od neutešnega, bolnega joka ves dan in vso noč. Mati je jokala pretresljivo, objemala otroka, kot da ga hoče utopiti v solzah.

Drugi dan je vstala, šla na vrt in izkopala iz prsti mrtvaško rožo. Hitela je ž njo proti pokopališču.

Tam je poiskala najbolj zapuščeno gomilo, ki je bila brez križa. Zrahljala je prst in vsadila rožo ravno na sredo groba. — Mislila je na moža: Kje je umrl, kam so ga pokopali, kje je njegov grob?

Tega ne bo izvedela nikoli. V tujem kraju so ga zagreblji brez solz in brez ljubezni.

Objela je z rokami pozabljeno neznano gomilo in začela je moliti za moža, ki se ni vrnil, ko so cvetele astre, in ki se ne povrne nikoli.

Na zemljo je legla tema in na visokem nebu so se zasvetile zvezde.

Kot bi cvetele astre na sinjem polju...

GRIŠA:

V DALJAVI...

V daljavi se je prižgala
samotna luč sredi morjá,
in mene je v srcu zazeblo,
globoko sredi srca.

Naslonil bi trudno glavo
na mehki zeleni mah,
pozabil bi svoje življenje
in upanje in strah...

Zasanjal bi pesem brezskrbno
o tistih srečnih dneh,
ko je ljubezen cvetela
v elizijskih vrteh...

In sanjal bi tisto ljubezen
z zamaknjenimi očmi: —
na lice mi padajo rože,
čez dušo mi Lete šumi...

